

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

16 iunie 2015

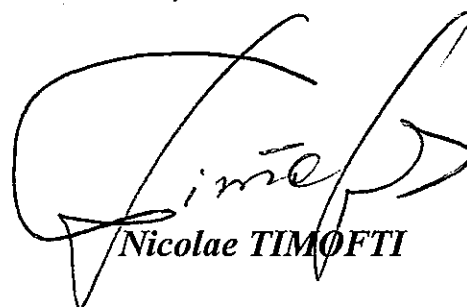
Nr. 01/1-06-41

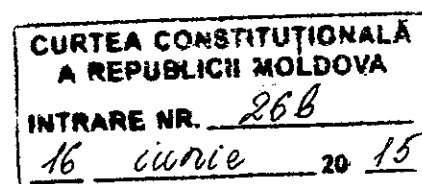
Către
Curtea Constituțională
a Republicii Moldova
Str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28
Chișinău MD- 2004

Onorată Curte,

În conformitate cu articolele 24 și 25 litera a) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, cu articolul 38 alineatul (1) litera a) și articolul 39 din Codul jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995, Vă remitem alăturat sesizarea privind interpretarea articolului 101 alineatul (2) și alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova.

Cu cea mai înaltă considerație pentru Onorata Curte,

Nicolae TIMOFTI

SESIZARE
privind interpretarea articolului 101 alineatele (2) și (3) din Constituție

I. Autorul sesizării.

- 1. Președintele Republicii Moldova, Domnul Nicolae TIMOFTI**
- 2. Str. Nicolae Iorga, 23**
- 3. Tel. 022 26 83 61**

II. Obiectul sesizării.

Prin prezenta sesizare, conform dispozițiilor art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. b), art. 25 lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, precum și ale art. 4 alin. (1) lit. b) și art. 38 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, solicit Curții Constituționale interpretarea dispozițiilor articolului 101 alineatele (2) și (3) din Constituție, potrivit cărora în cazul imposibilității Prim-ministrului de a-și exercita atribuțiile sau în cazul decesului acestuia, Președintele Republicii Moldova va desemna un alt membru al Guvernului ca Prim-ministru interimar pînă la formarea noului Guvern. Interimatul pe perioada imposibilității exercitării atribuțiilor încetează, dacă Prim-ministrul își reia activitatea în Guvern.

În cazul demisiei Prim-ministrului, demisionează întregul Guvern.

III. Circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei.

Potrivit art. 100 din Constituție, funcția de membru al Guvernului încetează în caz de demisie, de revocare, de incompatibilitate sau de deces.

Totodată, alineatele (2) și (3) ale articolului 101 din Constituție prevăd că în cazul imposibilității Prim-ministrului de a-și exercita atribuțiile sau în cazul decesului acestuia, Președintele Republicii Moldova va desemna un alt membru al Guvernului ca Prim-ministru interimar pînă la formarea noului Guvern. Interimatul pe perioada imposibilității exercitării atribuțiilor încetează, dacă Prim-ministrul își reia activitatea în Guvern.

În cazul demisiei Prim-ministrului, demisionează întregul Guvern.

Alineatul patru al articolului 6 din Legea nr. 64 din 31 mai 1990 cu privire la Guvern stabilește că cererea de demisie a Prim-ministrului și a întregii componente a Guvernului se prezintă Parlamentului, care se pronunță asupra ei.

Din prevederile constituționale invocate reiese că funcția de Prim-ministru, prin atribuțiile ce îi revin, presupune o activitate continuă. Totuși, în anumite cazuri (demisie, revocare, incompatibilitate sau deces) această continuitate nu poate fi asigurată. Astfel, din normele art. 101 alin. (3) din Legea Supremă rezultă că demisia Prim-ministrului constituie una din cauzele de încetare a activității întregului Guvern, indicate expres în Constituție.

Caracterul ambiguu al normei reglementate la art. 101 alin. (2) și (3) din Constituție creează dificultăți în ceea ce privește aplicarea acesteia.

Astfel, prin noțiunea de demisie înțelegem actul prin care cineva renunță de bunăvoie la o funcție, la o demnitate. Or, în viziunea noastră, demisia este un act juridic unilateral de voință al titularului funcției și care nu este susceptibil de control sau aprobare. Despre demisie se ia doar act. Acțiunea de a lua act de demisie înseamnă o acțiune nesusceptibilă de condiționări privind valabilitatea demisiei și a efectelor acesteia. Demisia produce efecte juridice fără a fi necesară aprobarea sa. Or demisia poate fi calificată drept circumstanțe voluntare și subiective, apărute ca urmare a propriei inițiative în vederea exercitării unui drept discreționar.

În contextul celor invocate, precum și al prevederilor alineatului patru al articolului 6 din Legea cu privire la Guvern, potrivit căroră *cererea de demisie a Prim-ministrului și a întregii componente a Guvernului se prezintă Parlamentului, care se pronunță asupra ei*, apare o incertitudine vădită în ceea ce privește momentul intrării în vigoare a actului demisiei Prim-ministrului și a întregului Guvern. Nu este clar dacă demisia Guvernului își produce efectele la momentul pronunțării (aprobării prin hotărâre de Guvern) sau la momentul adoptării hotărârii Parlamentului privind demisia Guvernului?

Potrivit art. 101 alin. (2) din Constituție, *în cazul imposibilității Prim-ministrului de a-și exercita atribuțiile sau în cazul decesului acestuia, Președintele Republicii Moldova va desemna un alt membru al Guvernului ca Prim-ministru interimar pînă la formarea noului Guvern. Interimatul pe perioada imposibilității exercitării atribuțiilor încetează, dacă Prim-ministrul își reia activitatea în Guvern.*

Constituția conține norme care prevăd imposibilitatea temporară sau definitivă a continuării exercitării unui mandat sau a unei funcții de cel mai înalt rang. În dreptul constituțional, cazurile de imposibilitate a exercitării mandatului vizează, în sens larg, șeful statului, deputații, Prim-ministrul, membrii Guvernului.

Constituția nu precizează cazurile în care poate interveni imposibilitatea. Din conținutul art. 101 alin. (2) din Constituție rezultă clar că Legea Supremă face distincție între două situații de imposibilitate a exercitării mandatului de Prim-ministru: a) imposibilitatea temporară, caz în care Prim-ministrul își poate relua activitatea în Guvern și b) imposibilitatea definitivă (alta decît decesul), situație în care Prim-ministrul demis nu-și mai poate relua activitatea în Guvern „pînă la formarea noului Guvern”.

În mod logic, imposibilitatea definitivă a exercitării funcției de Prim-ministru este generată de orice circumstanță incompatibilă cu continuarea exercitării funcției, alta decît decesul. Sub acest aspect apare întrebarea – Demisia Prim-ministrului se încadrează în noțiunea de *imposibilitate* prevăzută la art. 101 alin. (2) din Constituție?

De asemenea, ținînd cont de faptul că interimatul reprezintă o situație tranzitorie menită să asigure prompt continuitatea activității Guvernului de administrare a treburilor publice și că Guvernul este rezultatul votului de investitură acordat de Parlament, precum și avînd în vedere ansamblul

atribuțiilor Președintelui în sfera puterii executive, apare o altă întrebare – În cazul demisiei Prim-ministrului și, respectiv, a Guvernului, Președintele Republicii Moldova are obligația constituțională de a desemna un Prim-ministru interimar din rândul membrilor Guvernului, și care este momentul în care trebuie exercitată această atribuție?

IV. Cerințele sesizării.

Pornind de la cele menționate, în temeiul normelor constituționale și legale invocate, solicit Curții Constituționale:

1. Admiterea prezentei sesizări spre examinare.
2. Examinarea în regim de urgență a sesizării, având în vedere caracterul problemei abordate.
- 3) Interpretarea normelor art. 101 alin. (2) și alin. (3) din Constituție, ținând cont de următoarele întrebări:
 - a) În cazul demisiei Prim-ministrului și, respectiv, a întregului Guvern, în conformitatea cu art. 101 alin. (3) din Constituție, care este momentul intrării în vigoare a actului demisiei și care este forma actului demisiei ținând cont de prevederile art. 6 din Legea cu privire la Guvern, conform cărora cererea de demisie a Prim-ministrului și a întregii componente a Guvernului se prezintă Parlamentului? Cererea de demisie a Prim-ministrului înseamnă automat și demisia Guvernului în lipsa unei hotărâri de Guvern în acest sens?
 - b) Care este termenul în care Parlamentul urmează să se pronunțe asupra cererii de demisie a Prim-ministrului și a întregii componente a Guvernului, ținând cont de principiul asigurării continuității exercitării puterii executive?
 - c) În cazul aprobării demisiei Prim-ministrului și a Guvernului, Președintele Republicii Moldova are obligația constituțională de a numi un Prim-ministru interimar până la formarea noului Guvern, în condițiile art. 101 alin. (2) din Constituție?
 - d) Care sunt situațiile care s-ar încadra în noțiunea de *imposibilitate definitivă* a exercitării de către Prim-ministru, cu excepția decesului și a incompatibilității funcționale, a atribuțiilor sale?
 - e) În cazul demisiei Prim-ministrului în condițiile art. 101 alin. (3) din Constituție, care este termenul formării noului Guvern?